

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΣΕ ΤΟΠΟ ΓΛΥΚΥΤΑΤΟ

Λίγα χιλιόμετρα έξω από τις Σέρρες βρίσκεται η ιστορική
βυζαντινή μονή, πόλος έλξης για τους πιστούς και καταφύγιο
πνευματικότητας για τους επισκέπτες της.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΟΔΩΡΟ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ | ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

Μια μοναχή ανοίγει τη
μεταλλική εξώπορτα της
Μονής. Όταν ολοκληρωθούν
οι εργασίες ανακαίνισης,
οι επισκέπτες θα μπορούν να
φιλοξενηθούν στους ξενώνες.

Επάνω αριστερά, το Αρχονταρίκι, διακοσμημένο με θέματα από τη λαϊκή παράδοση, όπου η γερόντισσα Φαβρωνία υποδέχεται τους επισκέπτες. Επάνω δεξιά, ο τρούλος όπως φαίνεται από το Καμπαναριό. Κάτω αριστερά, το πλακόστρωτο της ανακαινισμένης αυλής. Δεξιά, το Καθολικό της σταυροπηγιακής Μονής.

Αριστερά, τμήμα του Οστεοφυλακίου όπου διατηρούνται οι κάρες των 2.500 ανδρών μοναχών που έζησαν και θάφτηκαν στο μοναστήρι. Δεξιά, λίγα από τα βιβλία που διασώθηκαν από την αρπαγή των κειμηλίων από τους Βούλγαρους το 1917.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ, ΚΛΕΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΕΠΙΒΛΗΤΙΚΟ ΠΥΡΓΟ του ανδρικού μοναστηριού, μελετάει στη Βιβλιοθήκη. Λένε ότι είναι και η μοναδική γυναίκα που επισκέφθηκε το Άγιον Όρος. Εκείνη κατεβαίνει προσεκτικά την ξύλινη κλίμακα του Πύργου και κατευθύνεται προς το Καθολικό. Είναι η Ελένη, σύζυγος του Κράλη της Σερβίας Στεφάνου Δουσάν. Βρισκόμαστε στον 13ο αι. μ.Χ. Επτακόσια χρόνια μετά, ο τετράγωνος Πύργος ανακαινίζεται, όμως οι προθήκες της Βιβλιοθήκης παραμένουν άδειες, χωρίς τα πολύτιμα χειρόγραφα. Με θλίψη κατεβαίνουμε κι εμείς την απότομη κλίμακα, με συνοδό την αδελφή Πηνελόπη, που ανέλαβε να μας ξεναγήσει στο εσωτερικό της Μονής του Τιμίου Προδρόμου.

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΕΝΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ-ΣΤΟΛΙΣΜΑ, το αγαπημένο των Σερραίων και χιλιάδων πιστών από κάθε σημείο της χώρας. Πολύ κοντά στην πόλη των Σερρών, μόλις δώδεκα χιλιόμετρα, ανέκαθεν αποτελούσε πόλο έλξης, απόδρασης και ψυχικής καταφυγής. Χτισμένο μέσα σε ένα ήρεμο φυσικό περιβάλλον, στη δυτική πλευρά της χαράδρας Ούγγλεση του Μενοικίου όρους με τα πλατάνια, τις ελιές και τα ευθυτενή κυπαρίσσια, τις φωτοσκιάσεις και τους ήχους καταρρακτών, θυμίζει παραδεισένιο τόπο. Εκτός από το μοναστικό συγκρότημα, που δένει σοφά με τη Φύση, πολλά παρεκκλήσια τριγύρω, βρύσες, πέτρινα βυζαντινά γεφύρια και μονοπάτια οριοθετούν ένα χώρο που σε αναβαθμίζει πνευματικά. Αιώνες τώρα, το μοναστήρι βρίσκεται στα περάσματα προς την καρδιά των Βαλκανίων και της ευρωπαϊκής ηπείρου, εξυπηρετώντας πνευματικούς αλλά και εκπαιδευτικούς στόχους. Η Ιερατική σχολή, το Σπουδαστήριο, η Βιβλιοθήκη αλλά και η παραγωγή αγροτικών προϊόντων καθιστούσαν τη βυζαντινή μονή δραστήριο κέντρο οικονομικής και πνευματικής ανάπτυξης.

Πέραν της ιστορικής σημασίας που έχει το μνημειακό αυτό μοναστηριακό συγκρότημα, βρίσκεται στο βορειότερο σημείο της χώρας και αυτό το καθιστά μοναδικό και πολύτιμο.

Χτισμένο με μακεδονικό ρυθμό, θυμίζει έντονα τα μοναστήρια του Αγίου Ορους. Ο Ιωαννίκιος από τις Σέρρες ίδρυσε το μοναστήρι το 1270 στη θέση όπου παλαιότερα υπήρχε ένα ερειπωμένο εκκλησάκι, αφιερωμένο στη Γέννηση του Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου. Η ανέγερση κελιών γύρω από το ναό επέκτεινε το μοναστήρι μέχρι τη σημερινή δίφυλλη σιδερένια εξωτερική πύλη. Ενα τεράστιο κλειδί, βαρύ στο χέρι μιας μοναχής, κλειδώνει και ξεκλειδώνει κάθε μέρα την πύλη πάνω στην οποία αποτυπώθηκαν ίχνη από σφαίρες όπλων και χτυπημάτων, ενώ από ψηλά ριχνόταν καυτό λάδι σε άπιστους και ομόδοξους εισβολείς. Η Μονή αναδείχθηκε σταυροπηγιακή (υπάγεται απευθείας στο Οικουμενικό Πατριαρχείο) και παραμένει ως σήμερα. Εδώ μόνασε μετά την Αλωση της Κωνσταντινούπολης ο Γεννάδιος ο Σχολάριος που ετάφη στο Μεσονυκτικό της εκκλησίας. Το 1383 οι Τούρκοι κατέλαβαν την περιοχή, όμως πιο βαριά αποδείχθηκε η κατοχή των Βουλγάρων το 1917. Το μοναστήρι, μαζί με το γειτονικό της Εικοσιφίνισσας στο Παγγαίο, λεπλατίθηκε από τους ομοθρήσκους και κάπκαν και διηρπάγησαν ιερά κειμήλια και πολύτιμα χειρόγραφα τα οποία παραμένουν ακόμη στη Βουλγαρία: εκατό τόμοι χειρογράφων σε πάπυρο, διακόσιοι τόμοι σε χαρτί και πόσα ακόμη πολύτιμα σκεύη...

Κατηφορίζουμε στην πετροστρωμένη εσωτερική αυλή της Μονής Τιμίου Προδρόμου. Στο μέσον της αυλής βρίσκεται η εκκλησία, το Καθολικό, στα δυτικά η Φιάλη, ένα πολυγωνικό κτίσμα που ο θόλος του στηρίζεται σε κίονες. Εδώ γίνεται ο Αγιασμός των Υδάτων και η τελετή της Ανάστασης. Η εκκλησία περιβάλλεται από τα κελιά των μοναχών, το Ηγουμενείο, τα κτίρια της Ιερατικής Σχολής και την Τράπεζα. Υπέροχη ανάπαυλα στο Αρχονταρίκι, για την υποδοχή των ξένων. Θέα προς τη χαράδρα, με τα νερά του καταρράκτη να κυλούν δυνατά, ενώ από τα ξύλινα παράθυρα διαχέεται το φως. Στις τοιχογραφίες απεικονίζονται τοπία πόλεων και λιμανιών. Δεσπόζουν η Βιέννη και η Κωνσταντινούπολη, αφού με χορηγίες πλουσίων εμπόρων συντηρήθηκαν και ευεργετήθηκαν τα μοναστήρια. Η σεβαστή ηγουμένη γερόντισσα Φεβρωνία μας καλωδέχεται με κέρασμα καφέ, κουραμπιέ και λουκούμι. Πολλές οι ευθύνες της ηγουμένης και της μοναστικής αδελφότητας. Είκοσι χρόνια τώρα παλεύουν να αποκαταστήσουν ένα κτιριακό συγκρότημα που το παρέλαβαν σε ερειπιώδη κατάσταση. Επισκευές γίνονται σε τμήματα που είχαν γκρεμιστεί, αναστηλώσεις της παλαιάς Τράπεζας, του οινοποιείου, του τυροκομείου. Μπαίνουμε στον υποβλητικό ναό. Αποτελείται από τον Εξωνάρθηκα, την Ενάτη, το Μεσονυκτικό ή την Λητή και τον κυρίως ναό με το Ιερό Βήμα. Ο κυρίως ναός είναι ένας ενιαίος χώρος με τρούλο, ο οποίος στηρίζεται σε τόξα που ακουμπάνε στις πλευρές του τετραγώνου. Φθαρμένες τοιχογραφίες διαφορετικών εποχών μαγνητίζουν το βλέμμα. Υπάρχουν απεικονίσεις με ρεαλισμό και εκφραστικότητα που συναντάς στις μονές του Αγίου Ορους. Στον Εξωνάρθηκα, ο Χριστός ο Αντιφωνητής, στην κόγχη πάνω από τη θύρα, μας καθηλώνει. Η ψυχή μας ταρακουνιέται. Ακόμη πιο έντονη μεταφυσική αγωνία μάς διακατέχει στο Οστεοφυλάκιο, κάτω από το εκκλησάκι της Κοιμήσεως της Παναγίας, κοντά στο Κοιμητήριο. Εκεί μέσα βρίσκονται πάνω σε ξύλινες προθήκες 2.500 κάρες ανδρών μοναχών, καθαγιοσμένες με νερό και κρασί από τις μοναχές. Βγαίνουμε έξω συγκλονισμένοι. Ο αιωνόβιος ελαιώνας χαμηλώνει στις πλαγιές της χαράδρας. Πώς άντεξαν εδώ, τόσα ελαιόδενδρα;

Την ώρα του Εσπερινού ο ναός φωτίζεται από τα καντήλια και το λιγοστό φυσικό φως. Οι μοναχές ψάλλουν, ήρεμες, απόμακρες. Ηρθαν απ' όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό, αριθμούν περίπου τις τριάντα δύο. Δεν επιθυμούν τη φωτογραφική τους απαθανάτιση: ύψιστο μάθημα ταπεινότητας. Φεύγοντας, μπαίνουμε στο χώρο του παλαιού ελαιοτριβείου, το οποίο είναι άψογα συντηρημένο ως μουσείο και εκθετήριο. Εδώ ο επισκέπτης μπορεί να πάρει προϊόντα, φτιαγμένα από τις μοναχές. Αφήνουμε πίσω μας έναν γλυκύτατο τόπο, τόσο κοντά και τόσο μακριά μας. Με την ψυχή γαλπνεμένη παίρνουμε το δρόμο του γυρισμού για έναν κόσμο γεμάτο... άμυαλες κάρες. ■

Αποψη της Βυζαντινής Μονής από την πλευρά του Κοιμητηρίου.

memo

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ

Οδικώς: Αθήνα - Σέρρες 600 κλμ., Θεσσαλονίκη - Σέρρες 80 κλμ. Με αμαξοστοιχία InterCity: Αθήνα - Σέρρες σε επτά ώρες από 80 € το εισιτήριο μετ' επιστροφής (οικονομική θέση) και από Θεσσαλονίκη - Σέρρες σε μιάμιση ώρα, 15,50 € μετ' επιστροφής. **Με ΚΤΕΛ από Αθήνα** (τηλ.: 210-51.24.910) σε οκτώ ώρες 55 € μετ' επιστροφής και από Θεσσαλονίκη σε μιάμιση ώρα 6,50 € η απλή μετάβαση. Η Μονή βρίσκεται 12 κλμ. βορειοανατολικά της πόλης των Σερρών.

ΔΙΑΜΟΝΗ

Αν επιλέξετε να μείνετε στις Σέρρες: **Ξενοδοχείο Ελπίδα** (τηλ.: 23210-59311 - 12 - 13, Μεραρχίας 66) 70 € το δίκλινο χωρίς πρωινό. **Γαλαξίας** (τηλ.: 23210-99.650, Μεραρχίας 24 & Π. Τσαλδάρη 1) 62 € το δίκλινο.

ΦΑΓΗΤΟ

Καλό φαγητό θα βρείτε παντού στην πόλη των Σερρών ή στα περίεχωριά. Ξεχωρίζουμε δύο εξ αυτών: τα **Αηδόνια** καθ' οδόν προς το μοναστήρι και τους **Καταρράχτες** στον Αη Γιάννη.

ΒΙΒΛΙΑ

■ Τα Αλάδωτα, εικονογραφημένες νησιτισμες συνταγές με βάση το ταχίνι της γερόντισσας Φεβρωνίας.
■ Ιστορικά βιβλία και εκδόσεις ειδικά για τη Μονή θα βρείτε στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, Ν. Νικολάου 2 (τηλ.: 23210-98.550).

ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ...

■ Επισκεφθείτε τον **Άγιο Γεώργιο Κρουονερίτη**, μετόχι της Μονής Προδρόμου, ανατολικά των Σερρών, αφιετηρία για την ανάβαση στο μοναστήρι.

■ Πάρτε μαζί σας προϊόντα της μονής, τραχανά, λικέρ, μέλι, παραδοσιακά λουκούμια.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Μονή Τιμίου Προδρόμου, Τ.Θ. 1070, 621 10, Σέρρες. Τηλ.: 23210-74.544, fax: 23210-74.623. Απευθυνθείτε στην σεβαστή ηγουμένη Φεβρωνία για οποιοδήποτε θέμα αφορά τη μονή (ώρες επισκεπτηρίου, διαμονή στους ξενώνες κ.λπ) ή για να προσφέρετε βοήθεια όσον αφορά στο σημαντικό έργο της αναστήλωσης.